

Эхний Бурядай
Улан-Удын
Бурядай
Верховно
Сөвдэй орган

БҮХИ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЙ

38-дахь жавь гарана

БҮРЯТ ҮНЭН

№ 90 (9537)
АПРЕЛИН
15
СУББОТО
1961 он
Сэн 2 мүнгэн

Совет арадай гайхамшагта илалта

Түрүүшын космонавт Ю. А. Гагариние Москвада баяр ёһололойхёор угтаба

Нүхэр Ю. А. ГАГАРИНАЙ үгэ

14-дэ Москвада
хайхан үдэр болобо.
город билтарма
халын хүүн дүүнэ.
талмайнуудаар хүхюу
хүн зон дүүрэн. Орой-
хан болотор үсөөхэн
дэдэг байһан, харин
хүтэ мүнхэдөө
орон 27 наһатай
портредүүдэ хүнүүд
үргэжэ ябана.
Гагариний эгээлэй ород
дээрнэ эрэлхэг
аргой тэмдэг ялалза-
даангүй уряа лозунг,
дан сээг, лентэнүүд

гэжэ ханадаг байгаа. Харин
мүнөө энэ нургуулин ондоо
шабинь «олон зүүн жээнүүдэй
агуухэ гайхал болохо» ни-
дэлгэ хээд байна бшуу.
Асари томо агаарай онгосо
«ИЛ-18» аалидан бүүжа,
аэровокзалай байшанда өвжэ
тогтоно. Самолёдой үүдэн
нээгдэжэ, баатар Юрий Гага-
рин гэшүүр дээрэ харагдаба.
Тэрэ дан үндэр бэшэ, бүхэриг
бэхи хүн. Урин илдам шарай-
тай, сэдхэл дулаасама хайха-
наар энээхилнэ. Сэнхир хүхэ
петлицэй шинель үмдэнхэй,
Советскэ Арминий майорой по-
гонууд мүрэ дээрнэ яларна.
Замбуулинда аяшчалхын үр-
да тээ майорой нэрэ зэргэ тэ-
рээндэ олгогдоһон юм. Юрий
Гагарин 300 километрын үндэр-
дөрөө харахадан, хүхэхэн
шар мэтээр харагдаһан үнөө-
хи газартаа түргэнөөр буу-
гаад, улаан ковер дэбдихэн
харгыгаар тобой тодоор алха-
лан ябажа, гоё хайханаар шэ-
мэглэлгэнэ трибуна дээрэ гэ-
раба. Тэндэнэ Коммунистиче-
скэ партиин, правительствын
хүтэлбэрлэгшэд, баатар кос-
монавтын бүлүнхид суглараад
байба. Аргагүй шанга алыга
ташалга, «Ура» хашхараан эд-
дэлнэ.

лянский, Е. А. Фурцева, Н. С.
Хрущев, Н. М. Шверник, В. П.
Мжаванадзе, В. В. Гришин
гэгшэд Мавзолейн трибуна
өөдэ гараба.
Парти, правительствын хү-
тэлбэрлэгшэдтэй хамта баа-
тар космонавт, майор Ю. А.
Гагарин, тэрэнэй түрэлхид,
намганинь гаралсаба.
Сугларагшад замхашагүй
удалан алыга ташалгаар, «ура»
хашхаралгаар тэднине угта-
на. Майор Ю. А. Гагарин га-
раа арбайлган, москвашаг-
дые амаршална.
Совет арадай бүхэдэлхэйн-
түүхэтэ агуухэ илалтада—
Юрий Алексеевич Гагариний
дэлхэй дээрэ эгээн түрүүлэн
замбуулин руу амжалтатай-
гаар нилдэжэ ерэнэдэ зориу-
лагдаһан Москва городой
ажалшад митингыг Советскэ
Союзай Коммунистиче-
скэ партиин Центральна Комитет-
дэй, СССР-эй Министруудэй
Советдэй болон СССР-эй Вер-
ховно Советдэй Президиумэй
даалгабаряар КПСС-эй ЦК-
гэй Президиумэй гэшүүн,
КПСС-эй ЦК-гэй секретарь
Ф. Р. Козлов нээбэ.
Ф. Р. Козлов дэлхэй дээр-
хи түрүүлэн космонавт майор
Ю. А. Гагаринда үгэ үгэбэ.

Эхэ оройнми инаг хайхан
нүхэднэ!
Хүндэтэ Никита Сергеевич!
Нүхэд парти, правительствын
хүтэлбэрлэгшэд!
Намда, эгээлэй советскэ
лётчикто, нимэ ехээр найдажа,
замбуулин руу эгээл түрүүлэн
нилдэжэ ерэхэ гэхэн харюу-
салгатай даалгабарн үгэнэ-
нэйнь түлөө миний түрэл Ком-
мунистическэ партиин Цент-
ральна Комитетдэй, Советскэ
Правительствода, бүхы совет
арадта болон Танда өөртэ-
тэй, Никита Сергеевич, үнэн
зүрхэнэй баясхалан нэн тү-
рүүн хүргэхыемни зүбшөөгт.
Замбуулиннай захагүй дайда
руу ошохо гэжэ эһээд байха-
лаа, би манай ленинскэ парти
тухай, социалистическэ Эхэ
орон тухайдаа бодожо байгаа
нэм.
Алдарта партидаа, Совет
Эхэ орондоо, баатарлиг ажал-
ша аралтаа инаг дуратай бай-
намни энэ баатаршалга гарга-
ха хүсэ намда олгоо, зоригжуу-
лаа. (Нэрьемэ алыга ташал-
га).
Манай арад өөрингөө сэсэн
мэргэн ухаагаар, баатарлиг

габьяата ажалаараа дэлхэй
дээрэ эгээл хайхан «Восток»
гэжэ замбуулиннай онгосо, тэ-
рэнэй айхабтар ухаатай, ай-
хабтар найдамтай түхээрлэгэ
бүтээгэ. Нилдэлгынгээ эхил-
хэһэнэ захалаад бууха хүр-
тэрөө замбуулин руу хэгдэн
нилдэлгын амжалтатайгаар
дүүрэхэ байһандан би бага-
ханааршые һэжэглээгүй нэм.
Замбуулиннай захагүй дай-
дын ноусануудые бата най-
дамтайгаар шэнжэлэн олохо
айхабтар найн онгосо бүтэнэ
манай эрдэмтэдтэ, инженер,
технигүүдтэ, бүхы совет хү-
дэлмэришэдтэ үнэн зүрхэнэй
баясхалан хүргэхэ дуран хүр-
нэ. Мүн замбуулин руу нил-
дэлгэдэ намайе бэлдэхээн бү-
хы нүхэдтэ, бүхы коллективтэ
баясхалан хүргэхыемни намда
зүбшөөгт. (Алыга ташалга).
Миний бүхы нүхэд лётчик-
космонавтууд манай замби
түбине тойрон ямаршые сагта
нилдэхээр мүн э бэлэн гэжэ
би бата этигэнэб. (Уни үр-
гэлжэлхэн алыга ташалга).
Бидэнэр манай советскэ
замбуулиннай онгосонууд дээрэ
бүришые холын замаар нилдэ-

хэбди гэжэ найдамтайгаар хэ-
лээхээр. Миний инаг дурата
Эхэ оройнхидой дэлхэй дээрэ
эгээн түрүүлэн энэ нилдэлгэ
бэлүүлэжэ, дэлхэй дээрэ эгээ
түрүүн замбуулин руу нэбт-
рэн ороһондон би хизааргүй
эхээр баярланам. Түрүүшын
самолёт, түрүүшын хэмэл одон,
замбуулиннай түрүүшын онгосо
болон замбуулин руу түрүү-
шын нилдэлгэ—эдэл даа, бай-
гаалин ноусануудые элирүү-
лэн шэнжэлхэ тээшэ миний
Эхэ оройной даһан ябаһан ехэ
замай шатанууд. (Алыга ташал-
га). Түрэл Коммунистиче-
скэ партииннай манай аралдые
энэ уг зорилго тээшэ хүтэлэн
ябаа, найдамтайгаар хүтэлнэ.
(Уни үргэлжэлхэн алыга ташал-
гал).
Ремесленнэ училищида, ин-
дустриальна техникумдэ, аэро-
клубта, авиационно училищида
һуража байхадаа, ажабай-
далайнгаа алхам бүхэндэ би,
партиин хүбүүн, партиингаа
саг үргэлжын анхарал орол-
долгые бөө дээрэ үзөөб.
(Алыга ташалга).
Хүндэтэ нүхэд, эгээлэй со-
вет хүнүүд болохо бидэнэр
тушаа Никита Сергеевич Хру-
щевой зүгһөө эсэрын ёһонхой
айхабтар ехэ оролдолго гарга-
дагые илангаяа тэмдэглэхэ ду-
ран хүрэнэ. Замбуулиннай за-
хагүй дайһандаа түрэнэ хай-
хан газар дайһандаа бүсажа
ерэнэнгээ һүүлээр хэдэхэн
минутын үнгэрөөд байхада,
Танһаа, Никита Сергеевич,
нилдэлгэсэ амжалтатайгаар
дүүргэнэтайм дашарамдуул-
һан халуун амаршалга эгээл
түрүүлэн абааб. (Алыга ташал-
гал).
Хүндэтэ Никита Сергеевич,

өөрингөө зүгһөө, мүн өөрын-
гөө нүхэдтэй, лётчик-космонавт-
нуудай зүгһөө танда ехэ баяр
хүргэнэб! (Нэрьемэ алыга ташал-
гал). Замбуулиннай дайда
руу хэһэн түрүүшын нилдэл-
гээ бидэнэр Советскэ Союзай
Коммунистическэ партиин
XXII съезддэ зориулаабди,
(Уни үргэлжэлхэн алыга ташал-
гал).
Халуун дулаанаар угтаһан-
найтай түлөө, хүндэтэ моск-
вагайхид, таананда, үнэн зүр-
хэнһөө баяр хүргэнэб. (Нэрь-
емэ алыга ташалга). Ленинскэ
партиин хүтэлбэри доро инаг
дуратай Эхэ оройноо улам ехэ
нур хүсэтэй болгохын, улам
эхээр һалбаран бадаруулхын
тулада Эхэ оройнгоо алдар
солын түлөө, арад зо-
нойнгоо алдар солын түлөө
танай хэнтэйшые ямаршые
баатаршалга гаргахаар бэлэн
гэжэ би бата этигэнэб. (Нэрь-
емэ алыга ташалга).
Манай социалистическэ Эхэ
орон мандаха болтогой! (Нэ-
рьемэ алыга ташалга).
Манай агуухэ хүсэн түгэс
совет арад мандаха болтогой!
(Нэрьемэ алыга ташалга).
Советскэ Союзай Комму-
нистическэ партида, Никита
Сергеевич Хрущев түрүүтэй
тэрэнэй Ленинскэ Центральна
Комитетдэ алдар соло! (Нэ-
рьемэ алыга ташалга, «Ура!»
гэхэн үгэнүүд соностоно).
Советскэ Союзай Комму-
нистическэ партиин Центральна
Комитетдэй Нэгэдэхэ секретарь,
ССР Союзай Министруудэй
Советдэй Түрүүлэгшэ
нүхэр Никита Сергеевич Хру-
щевто үгэ үгэбэ.
(Н. С. Хрущевой хэлэхэн
үгэ 2-дохь ноурта)

14-дэ Москвада
хайхан үдэр болобо.
город билтарма
халын хүүн дүүнэ.
талмайнуудаар хүхюу
хүн зон дүүрэн. Орой-
хан болотор үсөөхэн
дэдэг байһан, харин
хүтэ мүнхэдөө
орон 27 наһатай
портредүүдэ хүнүүд
үргэжэ ябана.
Гагариний эгээлэй ород
дээрнэ эрэлхэг
аргой тэмдэг ялалза-
даангүй уряа лозунг,
дан сээг, лентэнүүд

Трибуна дээрэ гараад,
майор Гагарин Никита Сер-
геевич Хрущевто рапорт үгэ-
бэ:
«Нүхэр Советскэ Союзай
Коммунистическэ партиин
Центральна Комитетдэй Нэгэ-
лэхэ секретарь, ССР Союзай
Министруудэй Советдэй Тү-
рүүлэгшэ!
Коммунистическэ партиин
Центральна Комитетдэй, Со-
ветскэ правительствын даалга-
бар дүүргэдэ гэжэ баяртай-
гаар танда элидхэнэб.
«Восток» нэрэтэй замбуули-
най советскэ онгосо дээрэ хүн
түрэлтэнэй түүхэдэ эгээ түрүү-
шынхэ хэгдэн нилдэлгэ ап-
релин 12-ой үдэр амжалта-
тайгаар түгэсэбэ.
Онгосо дээрэ тодхогдоһон
бүхы приборнууд болон түхэ-
рэлгэ эрхим найнаар хүдэлөө.
Бэемни тон хайн.
Манай партиин, правитель-
ствын ямаршые шэнэ даалга-
барине дүүргэхээр бэлэмби.
Майор ГАГАРИН.
Никита Сергеевич Юрий Га-
гариние гэр бүлүнхидтэнэ
нүхэрэй ёһоор хүтэлэн абаа-
шана. Түрэлхидын—намга-
нининь, эхэ, эсэгэн, аха, дүүнэ-
рынэ Юрийе тэбэринэ. Һүү-
дээрнэ Н. С. Хрущев тээдэ
байһан Монголой Арадай Рес-
публичкин Министруудэй Со-
ветдэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеден-
балтай, дипломатическэ кор-
пусой гэшүүдтэй Гагаринине
танисуулба.
Угталгын дүүрэнэй һүүлээр
Н. С. Хрущев, Юрий Гагарин,
Валентина Намганинь сэнхир
хүхэ нээмэл гоё машинада
һуужа, угаа олон машинанууды
дэ хойноо дахуудан, Москва
тээшэ шэглэбэ. Замдан олон
мянган хүнүүд угтан амар-
шална.
Улаан Талмай дээрэ суглар-
һан олон мянган зон Мавзо-
лейн трибуна тээшэ шэртэн ха-
рана. Спасска башни дээрхи
часай алтамал стрелкэнүүдэй
хоёр час хахалда ойртожо бай-
хала, нүхэд Л. И. Брежнев,
Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов,
А. Н. Косыгин, О. В. Кууси-
нен, А. И. Микоян, Д. С. По-

Советскэ Союзай Герой, «СССР-эй лётчик-космонавт» Юрий Алексеевич ГАГАРИН

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ Дэлхэй дээрэ түрүүшын советскэ лётчик-космонавт майор Ю. А. Гагаринда Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Манай социалистическэ Эхэ оронине алдар-
шуулан, замбуулиннай захагүй дайда руу тү-
рүүшын нилдэлгэ—гайхамшагта баатаршалга
гарганаһан, эгэршэгүй хатуу эрэлхэг зориг,
шэн габьяа харууһанайнь түлөө, совет арад-
та, коммунизмын хэрэгтэ, бүхы хүн түрэлт-
нэй хүгжэлтын хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхээр
СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.
1961 оной апрелин 14.

алба хэһэнэйнь түлөө дэлхэй дээрэ түрүүшын
лётчик-космонавт майор Юрий Алексеевич Га-
гаринда Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ
олгохо, Ленинэй орден, «Алтан одон» медаль
барюулха, мүн Геройн бронзо бюст Москва
городто табиха.
СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.
1961 оной апрелин 14.

Мининг дээрэ үгэ хэлэхэн
эрдэмтэ болон врачнууд буд-
тадаа бүхы совет хүнүүдтэй
адли манай эрдэм, техникын
замбуулин руу зам харгы
эгээл түрүүлэн нэһэн агуухэ
баатаршалгаар омогорхоһонди
гэжэ хэлэхэн байна.
СССР-эй Медицинскэ наука-
нуудай академин президент
Н. Н. Блохин замбуулин руу
совет хүнэй нилдэлгын
дэлхэйн-түүхэтэ удхашана-
рынь тэмдэглэбэ.
Энэ илалта хадаа совет
эрдэмтэй, бүхы хүн түрэлтэнэй
һайндэр гээшэ. Майор Гага-
риний нилдэхэ зуураа хараһан,
үзэн юмэнүүдын космиче-
скэ медицинин ороё асуудал-
нууды шэнжэлхэ, космонавти-
кые хүгжөөжэ хэрэгтэ үнэтэй,
сэнтэй үүргэ дүүргэхэ.

Мининг дээрэ үгэ хэлэхэн
эрдэмтэ болон врачнууд буд-
тадаа бүхы совет хүнүүдтэй
адли манай эрдэм, техникын
замбуулин руу зам харгы
эгээл түрүүлэн нэһэн агуухэ
баатаршалгаар омогорхоһонди
гэжэ хэлэхэн байна.
СССР-эй Медицинскэ наука-
нуудай академин президент
Н. Н. Блохин замбуулин руу
совет хүнэй нилдэлгын
дэлхэйн-түүхэтэ удхашана-
рынь тэмдэглэбэ.
Энэ илалта хадаа совет
эрдэмтэй, бүхы хүн түрэлтэнэй
һайндэр гээшэ. Майор Гага-
риний нилдэхэ зуураа хараһан,
үзэн юмэнүүдын космиче-
скэ медицинин ороё асуудал-
нууды шэнжэлхэ, космонавти-
кые хүгжөөжэ хэрэгтэ үнэтэй,
сэнтэй үүргэ дүүргэхэ.

Майор Ю. А. Гагаринай бэень тон хайн

МОСКВА, апрелин 13.
(ТАСС). Юрий Алексеевич Га-
гаринай бэень тон хайн, бүри
эрхим гэжэ хэлэхээр.
Тиигэжэ СССР-эй Медицин-
скэ наукануудай академин
президиумдэ болон митинг
дээрэ академин бодото гэш-
үүн В. В. Парин мэдүүлэн
байна. Юрий Гагариние Га-
зартаа бусаһанайнь һүүлээр,
удааншые болоогүй байхадан,
үзөө нэм гэжэ тэрэ хэлэбэ.
Советскэ космонавт дорюун,
омог баяртай, захагүй зам-
буулин руу дахин дахин нил-
дэхэ бата хүсэл зоригтой.
Газарһаа холо ошоод,
хүнэй шэгнүүргүй боло-
дог орёо эрхэ байдал, онгосын
өөдөн табигдаха, Газарта
бууха үеын хүшэр хананууд,
тэрэшлэн замбуулиннай нил-
дэлгын бусад бэрхэшэлнүү-
дые хоригдомол бэстэй, хүдэр-
жэһэн хүнэй дабажа шада-

хаар байһынь Гагаринай нил-
дэлгэ эдээр харуулба гэжэ
профессор Парин хэлэбэ.
Митинг дээрэ үгэ хэлэхэн
эрдэмтэ болон врачнууд буд-
тадаа бүхы совет хүнүүдтэй
адли манай эрдэм, техникын
замбуулин руу зам харгы
эгээл түрүүлэн нэһэн агуухэ
баатаршалгаар омогорхоһонди
гэжэ хэлэхэн байна.
СССР-эй Медицинскэ наука-
нуудай академин президент
Н. Н. Блохин замбуулин руу
совет хүнэй нилдэлгын
дэлхэйн-түүхэтэ удхашана-
рынь тэмдэглэбэ.
Энэ илалта хадаа совет
эрдэмтэй, бүхы хүн түрэлтэнэй
һайндэр гээшэ. Майор Гага-
риний нилдэхэ зуураа хараһан,
үзэн юмэнүүдын космиче-
скэ медицинин ороё асуудал-
нууды шэнжэлхэ, космонавти-
кые хүгжөөжэ хэрэгтэ үнэтэй,
сэнтэй үүргэ дүүргэхэ.

Космонавтын нилдэлгы мүнхэлхэн почтын марканууд

МОСКВА, апрелин 13.
(ТАСС). Дэлхэй дээрхи тү-
рүүшын космонавт Юрий Га-
гаринай жабхаланта, гайхам-
шагта нилдэлгэдэ зориулагда-
һан гурбан серин почтын
маркануудые «Советдүүдэй оро-
ной хүн — замбуулинда» гэхэ
харшар доро СССР-эй
Хэлхэе холбоной министрст-
во гаргажа эхилбэ.
Тэдэ маркануудай түрүү-
шынхын мүнөөдэр наймаа-
дагдажа эхилэбэ. Сэнхир отгор-
гой өөдэ улаан ракетэ зуры-
на. Тэрэн дээрнэ: «12. IV. 61
он» гэжэ бэшээтэй. Маркын
дээдэ, зүүн углууда — космо-

навтын ноур. Тэрэнэй хараса
—одо мүшэд тээшэ. Баруун
хажуугайнь доодо углууда —
Кремлин хананууд.
Һаяда тэрэ серин үшөө
хоёр ондоо марканууд наймаан-
да гаргагдаха. Нэгэн дээрнэ
түрүүшын космонавт Юрий
Гагаринай портрет байха.
«Совет эрдэм, техникэдэ —
алдар соло» гэхэн темээр ну-
гөөдэ маркань зурагдаһан. Тэ-
рэн дээрнэ радиовышкы-
нүүд...
«Советдүүдэй оройной хүн —
замбуулинда» гэхэн серин
маркануудай автор—Москва-
гай уран зурааша И. Левин.

НАЙ СОЦИАЛИС БАЙГУУЛАЛТЫН, ЭРДЭМ УХААНАЙ, ЭРЭЛХЭГ ЗОРИГЖОЛЫЙ ЭРХИМЭЙ ЭРХИМ ИЛАЛТА

Хүнэй ханалай хүрэжэ ошоогүй замбар хүрээлэн тойроод, хүрэжэ ерэбэш, Гагарин!

ЧИМИТОВ Магтаал дуун

Замай залуур бүхөөр баряад манай хүн Замбуулиной дайда соогуур табилуулаа. Залан сэхэ нангин харгы энэхэн — Залгыш, холгыш заяа хубаа залууһаа.

Дээгүүр, дээгүүр, дээгүүр Дэлиш, манай онгосо!

Ажалдаашье, амархадаш совет хүн Алаг зурхөө арад зондоо зориулна. Аба найхан оронойнгоо зулайда Арюун коншуу баглаа сэгэ барюулна.

Дээгүүр, дээгүүр Дэлиш, манай омог дуун!

Агаарташые, газар дээрэш, уһан соош Арад зонийм нэрэ соло мүнхэрнэ. Амжалтамнай, илалтамнай эдэлшоо — Алтан дэлхэй манай урда хүгэдэнэ.

Дээгүүр, дээгүүр Дэлиш, манай алдар суу!

Иимэл байха...

Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилдэг совет арайды соком лашиндэжэ шадамань багал эли болоһон юм.

Замбуулин соогуур дабшаха ракетэ зоёхоё ухаа зажа үгэһэн ороной дуу эрдэмтэ Константин Эдуардович Циолковский авиацида, ракетээр дабшалгада хамаатай, планетануудай хоорондын түхээрлэгнүүд тухай бүхэ зоёһоннуудаа Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода бэлэглэхээ: «миний хүдэлмэриие амжалтатыйгаар дүүргэхэ байһандань «найданам» гэжэ бэшэе гэжэ зорилгыгэ хан.

Агууехэ эрдэмтэн шэнжэлэн олоһон шанэ юмэнүүдэ найдамтай гартэ үгэһэндэн түрүү хүн түрэлтэн үнэншэнхай.

Түүхэдэ түрүүшынхэ Советскэ Союзай хубуунмайор Юрий Алексеевич Гагарин замбуулиной захачуу дайда соогуур нийдээд, түрэл найхан Совет орондоо бусажа ерээл.

Энэ баатаршалтань зориг дээрэмнай зориг намхээнэ.

Андрей Бадмаев, Бурайдай багшанарай институтай флөөико-математикын факультетэй студент.

Илалтада хүтэлыш!

Миний орденото заводой коллективэй үгэ

Тингдэ ерэнэн олон мянгад хүнүүд дахин дахин алыгаа ташалдаана.

Булад хайлуудлаг цехын хүдэлмэришэн нүхэр Глебушева нигэжэ хэлээ: «Совет хүнүүд нэгэннэгэ туйлаһан амжалтаар омогорходог. Тингэхэншье үб лэ даа. Юундэб гэхэдэ, хэншье амжалта бултёмнай шэнэ илалтада урдаада, сэдхэлдэмнай урма зориг орууддаг, хүсэ шадалымнай шангададаг гэсээл. Нүхэр Ю. А. Гагаринай — маандалт адли совет хүнэй үльгэр туужые үнэн болгоһон алхам хүдэлмэришэн бүхэн сэдхэлдэ шэнэ ольһо ерүүлээ. Хоёрдохой кварталай үйлдэбэрини түсэб үлүүлэн дүүргээд, космонавт мэтэ үзэгдөөгүй үльгэр жэшээ харуула!»

Заводой паровоз хабсаралтын цехын ахалагша мастер нүхэр Лёвшенков, вагон хабсаралтын цехын слесарь, коммунистическэ ажалай ударинок Лобасок, шэрэм шудхалтын цехын хэбшэн, коммунистическэ ажалай ударинок нүхэр Гуров гэшгэд үгэ хэлээ.

Митинг дүүрээб. Советскэ Союзай гүрэнэй магтаал дуунай хүр жабахаланта аялганууд эдэлдэ:

Совет нангин туг, арайды алтан туг, Илалтаһаа илалтада хүтэлыш! ЗУРАГ ДЭЭРЭ: митингдэ хабаадагшад.

А. Мангаевай фото.

Митинг дүүрээб. Советскэ Союзай гүрэнэй магтаал дуунай хүр жабахаланта аялганууд эдэлдэ:

Совет нангин туг, арайды алтан туг, Илалтаһаа илалтада хүтэлыш! ЗУРАГ ДЭЭРЭ: митингдэ хабаадагшад.

А. Мангаевай фото.

Амаршалгын телеграмма

Үглөөнэй 8 час. Ажалай халуун сагай эхилжэ үе. Станок бүтээдэг Селендумын заводой хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд хүнөө баяртайнууд митингдэ сугларханхай.

Заводой директор В. М. Биртанов замбуулиной дайда руу дэлхэй дээрэ анха түрүүн хүнэй нийдэнэн тухай ТАСС-эй мэдээсэл, энээнтэй дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Советскэ Союзай правительствын абанан Хандалга тухай сугларгашадта тобшоор хөөржэ үгэбэ.

Хүүлээрнэ хабсаралтын цехын коммунистическэ ажалай бригадын бригадир Илья Эпов үгэ абажа, ингэжэ мэдүүлбэ: — Замбуулиной онгосо-одондоо нуужа, совет эрхэтэн Юрий Гагаринай Газарые тойрон илалта түгэлдээр нийдэжэ, хөөргөө бусажа ерэнэн ушар манай арайды оюун ухаанай угаа ехэ амжалта тухай, коммунизм байгуулаха байгаа совет хүнүүдэй зориг түгэлдэр ажалай амжалта тухай гэршэлжэ үгэнэ. Бидэнэр түрэл Коммунистическэ партиингаа, Советскэ правительствынгаа сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро ябажа, түүхын богонихон болзорто туйлаһан амжалтаараа омогорхонобди. Манай бригадын гэшүүд энэ ехэ баатаршалгада харюу болгон, харынгаа түсэб апрелин 28 болотор дүүргэхээр шийдээ.

Трибуна дээрэ—бригадир Иннокентий Кулаков. Ленинскэ комсомолой, Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн манай баатар хубуун Юрий Гагарин хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхэ замбуулиной дайдаар айлшалжа, түрүүшын зам нэрэбэ гэсээ. Замбуулиной дайдые шэнжэлэн үзэхэ талаар манай ороной туйлаһан илалтанууд бүхэ арадуудай аша туһада, хүн түрэлтэнэй зол жаргалтай, амгалан тайбан ажаһууаха хэрэгтэ зориулагдана гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Митинг дээрэ барилгын участогай мастер Н. Стриков, хүдэлмэришэн И. Захаров, шудхалтын цехын вагранщик А. Ульянов, электростанциин машинист Н. Бдюхин гэсгэд үгэ хэлээ.

Заводой бүхэ хүдэлмэришэд, инженер, техникүүд Юрий Гагаринада телеграмма эльгээбэ. Тус телеграмма соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«МОСКВА, Ю. А. ГАГАРИНДА Станок бүтээдэг Селендумын заводой коллектив замбуулиной дайда руу нийдэжэ, элхтэ ехэ амжалта туйлаһангайтай дашарамдуулан, Таниие халуунаар амаршална.

Амар мэндэ ажаһуухыетнай, ажал хүдэлмэришэд саашадаа амжалта туйлахыетнай хүсэнэбди».

Сэлэнгын аймаг. Ц. БАЛДАНОВ.

Апрелин 12 мартагдашагүй

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүн совет хүн, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай эрхэтэн Юрий Гагаринай «Восток» гэжэ онгосо-одондоо нуужа нийдэн гараад, бумбэрсэг дэлхэйе тойрон ерэнэн тухай мэдээсэлые аймагай ажалшад айхабтар ехэ хонирхолтойгоор, баяр баясхалхангайгаар угтаба.

Мартагдашагүй апрелин 12-ой үдэр. Удшын 8 сагта Хэжэнгын совхозой хоёрдохой отделение Бахлайта гэжэ нотагай наалин, фермын ажалшад митинг болобо. Тус митингдэ хамта 40 гаран малшад суглараа. Совхозой хоёрдохой отделение партийна организациин секретарь Цырендаша Лубсанов замбуулиной дайда руу дэлхэй дээрэ анха түрүүн хүнэй нийдэнэн тухай тодорхойгоор хөөржэ үгэбэ. Иимэ үзэгдөө дуулаагүй хонирхолтой, найшаалтай мэдээсэлые дуулаад байхалаа, хүн бүхэнэй ноур шарай баярай тэмдгээр дүүрээжэ, тэдэнэр сэдхэлээ хүдэлгэн байба.

Эхын баяр

Бумбэрсэг дэлхэйе тойрон хүнэй нийдэнэн ушар Совет засагай ашаар, Коммунистическэ парти, Советскэ правительствын үдэр бүрини анхарал оролдолгын ашаар эрдэм наукын, техникын хэлэшгүй түргөөр хүгжэһэнэ нигэ гэршэлэн харуулаба. Бн арбан үхибүүдые хүн болгожо, заримынь хүл дээрэн гаргажа, хүнэй зэргэдэ табиаб. Ехэ хубуунни, гурбан басагадани предприятинууд дээрэ хүдэлнэ. Гурбанинн хургуулаа Хурана. Бэшэниин хургуулиин наһанда хүрөөдүй, үшөө баганууд. Ухибүүдэ хүн болгохо, хүмүүжүүлхэ, хэрэгтамни гүрэнэй зүгһөө баһал ехээр туһалаа, туһалжашье байдаг.

Совет эрдэмтэдэй туйлаһан хүн түрэлтэнэй түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө мартагдашагүй агууехэ амжалта. Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн Юрий Алексеевич Гагаринай габыата хэрэг, советарад зоние омогорхуулаха, ажал хүдэлмэришэднэ бүри эршэтэйгээр зоригжуулаха байна.

Бүхэ хүн түрэлтэнэй харуул найхан ерээдүй—коммунизм байгуулаха хүнүүдые хүмүүжүүлһэн Коммунистическэ партида алдар соло!

Е. Цыганкова, Эхэ-Герой.

Эрдэм ухаанай хүсэн

Хабарай тарилада үглөө муноогүй орохоор болоод байһан сагта урдань дэлхэйдэ үзэгдөөгүй илалта — совет хүнэй замбуулиной дайдаар нийдэжэ ерэнэн тухай нураг дуудлажа, баяр дээрэмнай баяр нэмээбэ.

Энэмнай совет эрдэм наукын эгээл дээдэ шатада гараад, капитализмын ороноудта хүсэгдэхөөр бэшэ болоод байһые элээр гэршэлэн харуулаа.

Эхэ оронойнгоо иимэ ехэ амжалта туйлажа, бүхэ дэлхэйн амалшад амгалан байдалай түлөө эсшэ сусамаггүйгөөр тэмсэжэ байһандань бүри ехээр баярлаад, бидэ колхознигууд ажалаа үшөөл найнаар эмхидхэжэ, КПСС-эй XXII съездые шэнэ илалтануудаар угтаха байһанаа мэдүүлэбди.

Б. Санжиев, Б. Эрдынеев, О. Мункожнев, Д. Сономов, С. Энхеева, Бичурын аймагай Идановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд.

Р. С. МЭРДЫГЕЕВ, БурАССР-эй арадай уран зурааша:

Би мүнөө 61 наһа хүрөөб. Үнэрлэн сагай байдалшые үзөөб, үнэншэмөөр бэшэ үльгэр домогшые энэ наһан соогоо найса шагнааб. Хүсэтэ баатараар харбагдаад, хүбэнэг үлэнэйшые саагуур шуумалзан ошонон годли тухайшые дуулаһан байхаб. Тезд энэмнай хархис хаанта засагай үедэ хэды ядуу тулюур байдалда байбашье, сэдхэл зүрхөө дарагдаагүй арад зоний салмэг найхан ухаан бодол сооһоо мундэлэн түрэнэн үльгэр домог бшуу.

Революциин илаһан саһаа хойшо ямар ехэ хубилалтануудай болоһые бахархан хаража янаба. Өөрөөшье Совет засагай аша туһаар уран зурааша болооб.

Юрьдөө эрхэ сүлөө олоһон арад зон гэшэ үльгэр домогой зүйлнүүдые үнэн хэрэг дээрэн мундэлүүлжэ байнал.

Совет гүрэн бэшэ наа, иимэ асары ехэ илалтануудые түүхэдэ замбуулиной дайдаар совет хүн нийдээд, амгалан мэндэ бусажа ерээл.

Манай орон дотор ямаршые гайхамшагта хэрэг туйлаха бүхэ арга нүхээл бүрин түгэс бий бшуу. Зүгөөр туйлаха эгээл гайхамшагта хэрэгнай юуб гэхэдэ, —КОММУНИЗМ!

Энэ зорилго бэвүүлхэ хэрэгтэ уран зураашад хубитаяа оруулахын тула улам эдэбхи үүсхэл эхэтэйгээр ажаллахал!

Г. Н. МОСКАЛЕВ, Советскэ Союзай Герой, уран зурааша:

Замбуулин руу совет хүнэй нийдэнэ ошоод, амиды мэндэ бусажа ерэнэн тухай түрүүшын мэдээсэл радиогоор дуулаад байхалаа, айхабтар ехээр сэдхэлээ хүдэлбэб, омогорхоб. Ингэжэ тон ойрын сагта мүшэтэ юрэмсэ руу хүн нийдэшхэнэ гэмжэ, сэхэмень хэлэхэдэ, ханаһагүй байгаб. Тезд нийдээл даа манай совет хүн! Хамаг гүн сэдхэлхэзэ түрэл парти, правитель-

стводаа, эрдэмтэдтэ халуун баясхалан хүргэнэб.

Энэ гайхамшагта мэдээсэл мааньдые ажалай баатаршалгада зоригжуула. «Иимэ үе сагайнгаа нэрэ солото хүрэмэ юу хэбхи?» гэһэн эрид шанга эрилтэ асуудал өөртөө табиаб.

Һонин даа, Коммунист Гагарин замбуулиной дайдаар айлшалаад бусажа ерээ. Замбуулиной манай гартэ орохо сог холо бэшэ болоо. Иимэ найхан үе сагаа магтан зураглаал!

Горняк хүн ажалша

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхэ замбуулиной дайда руу харгы зам нээһэн манай Совет ороной туйладалта зориулагдана митингүүд Закамескын предприяти, организаци бүхэндэ үнэржэ байна. Холтосоной руднигта болоһон митинг дээрэ агууехэ энэ үйлэ хэрэг тухай руднигай парторганизациин секретарь нүхэр Даровских мэдээсэл хэбээ. Хүүлээрнэ коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэжэ байһан бригадир бригадир Александр Липовской үгэ абаад, ингэжэ хэлэбэ:

—Түүхэдэ түрүүшынхэ замбуулиной дайда руу манай агууехэ Эхэ ороной түлөөлэгшэ Юрий Алексеевич Гагаринай амжалтатыйгаар нийдэн бусажа ерэнэн ушар мание, горнякуудые ехын ехээр баяссуулаа. Совет арад зоние Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитетэй зүбөөр хүтэлбэрил-

һэнһөө энэ түүхэтэ илалта туйлагдаа гэжэ бидэ тоолонобди. Агууехэ Эхэ оронойнгоо амжалтаар омогорхон, манай бригада Майн I-дэ зориулжа, абанан уялгааа хоёр хоноогоор урид дүүргэхэ.

Эндэ болоһон митинг дээрэ 13 хүн үгэ хэлээ. Руднигай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад Майн I-дэ үрда гэжэ абанан социалистическэ уялгануудаа болзорхоонь урид дүүргэхэбди гэжэ резолюци соогоо бэшэ.

Первомайскэ руднигта болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэһэн, РСФСР-эй Верховно Советэй депутат Василь Шулгын нигэжэ мэдүүлбэ:

—Агууехэ совет арад манай Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн удирдалтаар коммунизмын илалта тээшэ хэлэшгүй түргөөр дабшажа ябана. Эхэ ороноо үшөө баян, хүсэтэй, алдар солотой болгохын тула бидэнэр бүхэ хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ ёһотойбди. Бидэнэр энэ жэлэйнгэ социалистическэ уялгануудые болзорхоонь урид дүүргэхэбди. Бүхэ руднигай коммунистическэ ажалай хүдэлтэ нэрэ зэргэтэй болохо.

Авто-ремонтно мастерскойн коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олоһон бригадын бригадир нүхэр Бекетов тэндэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдэ, апрель харынгаа түсэб 220 процент дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ үлта абаа.

П. Натаев.

